

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 15CoP/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2323204016
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2323204016.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako otec, dieťa rodičov – matka: B. C., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX a otec: D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. E. C. XXX/XX, C., zastúpeného: Mgr. Nikoleta Kuská, advokátka, so sídlom Advokátska kancelária Hollého 8, Nitra, IČO: 55 866 875, o návrhu navrhovateľky (starej matky maloletého dieťaťa): C. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXXX/XX, C., zastúpenej: Mgr. Peter Magdálík, advokát so sídlom Vajanského 1520, Galanta, o návrhu na úpravu styku starej matky s maloletým dieťaťom a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Galanta zo dňa 11.12.2023, č.k. 32P/72/2023-60, jednomyselne, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku I. p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. V napadnutom uznesení súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, podľa ktorého je do právoplatného skončenia konania vo veci samej navrhovateľka oprávnená stretávať sa s maloletým dieťaťom každý párný kalendárny týždeň v sobotu od 10:00 hod. do 18:00 hod. s tým, že otec maloletého dieťaťa je povinný maloleté dieťa v stanovenom čase odovzdať starej matke maloletého dieťaťa v mieste bydliska maloletého dieťaťa a stará matka maloletého dieťaťa je povinná na rovnakom mieste dieťa otcovi vrátiť (výrok I.) a vo zvyšnej časti návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (výrok II.).

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 2 ods. 1, § 360 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C.m.p.“), § 324 ods. 1, 2, 3, § 325 ods. 1, 2, § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1, 2, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, 2, § 332 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“), čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, § 25 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o rodine“) dospievajúc k záveru o čiastočnej dôvodnosti návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala do rozhodnutia vo veci samej o dočasnú úpravu styku s maloletým dieťaťom na každú sobotu od 10:00 hod. do 18:00 hod., pričom odovzdanie a prevzatie maloletého dieťaťa navrhovateľkou sa uskutoční vždy v mieste trvalého bydliska otca maloletého dieťaťa, čo je otec maloletého dieťaťa povinný umožniť a znášať. Z obsahu spisu a ďalších poručenských vecí vedených pred súdom zistil, že maloleté dieťa pochádza z mimomanželského vzťahu rodičov. Rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 22.06.2015, č.k. 16P/49/2015-33 bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia majú povinnosť spravovať majetok maloletého a zastupovať ho v bežných veciach, otec sa zaviazal platiť výživné na maloletého vo výške 70 eur mesačne a styk otca s maloletým zostal bez obmedzenia. Na základe návrhu navrhovateľky Okresný súd Galanta do právoplatného skončenia konania vo veci samej, uznesením zo dňa 06.08.2020, č.k. 22P/101/2020-63 (ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03.09.2020) dočasne zveril maloletého do starostlivosti navrhovateľky, uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 70 eur mesačne a matke minimálnym výživným

na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky. Uznesením rovnakého súdu zo dňa 21.01.2021, č.k. 22P/101/2020-252 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 30.04.2021, č.k. 11CoP/21/2021-388 (právoplatného dňa 19.05.2021) bol dočasne upravený styk otca s maloletým dieťaťom na každú párnú sobotu v mesiaci od 14:00 hod. do 16:00 hod. s tým, že maloletého si otec prevezme v určený čas pred bytom navrhovateľky a po skončení styku ho na tom istom mieste navrhovateľke odovzdá a navrhovateľke bola uložená povinnosť zabezpečiť odovzdanie a prevzatie dieťaťa a maloletého na styk s otcom riadne pripraviť. Uznesením Okresného súdu Galanta zo dňa 23.06.2021, č.k.22P/101/2020-475 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 13.10.2021, č.k. 26CoP/64/2021-565 bol zamietnutý návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil otcovi maloletého dieťaťa, aby sa na vzdialenosť 10 m nepribližoval k maloletému dieťaťu a na zrušenie nariadeného neodkladného opatrenia nariadeného uznesením Okresného súdu Galanta zo dňa 21.01.2021, č.k. 22P/101/2020-252 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 30.04.2021, č.k. 11CoP/21/2021-388. Rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 06.07.2022, č.k. 22P/101/2020-1008 bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti otca s tým, že obaja rodičia majú právo maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok, matka maloletého dieťaťa bola zaviazaná na platenie výživného na maloleté dieťa, bol nariadený dohľad nad výchovou maloletého dieťaťa v období jedného roka odo dňa právoplatnosti rozsudku, vykonávaného za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky a bol zamietnutý návrh navrhovateľky (starej matky maloletého dieťaťa) na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Matka maloletého dieťaťa dňa XX.XX.XXXX zomrela. Krajský súd v Trnave rozsudkom zo dňa 28.03.2023, č.k. 11CoP/103/2022-1087, rozhodol o odvolaniach navrhovateľky a matky proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 22P/101/2020-1008 tak, že odvolacie konanie o odvolaní matky zastavil, konanie v časti o úpravu práv a povinností matky k maloletému dieťaťu zastavil, vo zvyšku rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a deklaroval, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Proti označenému rozsudku odvolacieho súdu podala navrhovateľka dňa 06.07.2022 dovolanie a spis sa od 12.09.2023 nachádza na dovolacom súde.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia, po zohľadnení vzťahu navrhovateľky k maloletému dieťaťu (ktorá je blízkou osobou dieťaťa v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka) zdôraznil, že ust. § 25 ods. 5 Zákona o rodine zakotvuje možnosť úpravy styku dieťaťa aj s blízkymi osobami, ako prvoradá hľadisko akceptuje, že dieťa môže mať ku svojim starým rodičom alebo iným príbuzným silné citové väzby, tieto osoby mohli pomáhať pri jeho výchove už od malička a dieťa je na nich citovo naviazané a prípadné prerušenie stykov s nimi by mohlo narušiť stabilitu výchovného prostredia, jeho duševný a citový rozvoj a pod.. Zároveň zdôraznil, že títo príbuzní (na rozdiel od rodičov dieťaťa) nemajú na styk s maloletým zákonné právo, keďže súd musí skúmať vždy okolnosti každého prípadu a zisťovať, či sú tu kumulatívne splnené zákonné podmienky pre úpravu styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami, ktorými sú jednak pomery v rodine vyžadujúce úpravu styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami a jednak záujem maloletého na takejto úprave. V danej veci sa stará matka návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia (podaného súčasne s návrhom vo veci samej) domáhala dočasnej úpravy stretávania s maloletým dieťaťom poukazujúc na to, že má vybudované citové väzby s maloletým dieťaťom, nakoľko až do mája 2023 s ním žila v spoločnej domácnosti, maloleté dieťa vychovávala od jeho útleho veku, nakoľko rodičia nezabezpečovali osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, jej styk s maloletým dieťaťom sa v súčasnosti takmer vôbec nerealizuje, keďže otec maloletého dieťaťa jej v styku s maloletým dieťaťom bráni. Súd prvej inštancie uviedol, že tvrdenia navrhovateľky, že sa s maloletým dieťaťom nestretáva, mal osvedčené zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 13.07.2023 o výkone výchovného opatrenia (vyhotovenej pre účely konania vedeného pod sp. zn. 22P/101/2020) z ktorej o.i. vyplýva, že maloleté dieťa v rámci zisťovania názoru uviedlo, že „babka za ním nebola, je mu to trochu ľúto“. Konštatoval, že vzťahy medzi navrhovateľkou a otcom maloletého dieťaťa sú evidentne narušené, v konaní 22P/101/2020 boli nariadené aj výchovné opatrenia, ktorými sa však nepodarilo dosiahnuť zlepšenie komunikácie medzi otcom maloletého dieťaťa a navrhovateľkou.

4. Vychádzajúc z týchto skutočností, súčasne prihliadajúc na najlepší záujem maloletého dieťaťa, dospel súd prvej inštancie k záveru o potrebe dočasne upraviť styk navrhovateľky s maloletým dieťaťom tak, aby malo maloleté dieťa možnosť tráviť čas so svojou starou matkou, ktorá ho donedávna vychovávala a s ktorou má vybudovanú silnú citovú väzbu, a to podľa možností v harmonickom, bezkonfliktnom prostredí. Konštatoval, že navrhovateľka bola pre maloleté dieťa primárnou vzťahovou osobou a jej úplné vytesnenie zo života maloletého dieťaťa by znamenalo stratu jednej z najdôležitejších vzťahových osôb v živote maloletého dieťaťa, čo by mohlo nepochybne ohroziť zdravý psychický vývin dieťaťa, práve

v ktorého najlepšom záujme je, aby malo zabezpečený styk so svojou starou matkou - navrhovateľkou. Pri určovaní rozsahu styku s navrhovateľkou však prihliadol na skutočnosť, že v konaní vedenom na rovnakom súde pod sp. zn. 22P/101/2020 bolo preukázané, že navrhovateľka nerešpektovala rolu otca a negatívne ovplyvňovala maloletého vo vzťahu k otcovi v dôsledku konfliktu medzi ňou a otcom, čo viedlo k emočnému odcudzeniu maloletého vo vzťahu k otcovi. Na základe uvedeného rozhodol prijatým výrokom, snažiac sa o spravodlivý kompromis, ktorý zabezpečí, aby sa maloleté dieťa mohlo stretávať s navrhovateľkou, ktorej prítomnosti sa maloleté dieťa podľa vlastného vyjadrenia dožaduje a ktorú má maloleté dieťa rado, zároveň však neohrozí ani vzťah maloletého dieťaťa k svojmu otcovi. Vo zvyšnej časti návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. V rozhodnutí napokon uviedol, že nakoľko pri neodkladnom opatrení nemá dostatok priestoru na vykonanie potrebného dokazovania za účelom preukázania tvrdení účastníkov, okolnostiam zodpovedajúca úprava práv a povinností účastníkov konania k maloletému dieťaťu bude predmetom konania vo veci samej.

5. Proti výroku I. uznesenia podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého dieťaťa navrhujúc, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietol a otcovi priznal nárok na náhradu trov o konania v rozsahu 100%, alternatívne aby uznesenie podľa § 391 ods. 1 C.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolateľ poukázal na to, že viaceré tvrdenia navrhovateľky sú sporné, nezakladajú sa na pravde, pričom nevhodné a nie ojedinelé správanie navrhovateľky voči maloletému, otcovi, členom jeho rodiny odôvodňuje záver, že navrhnuté neodkladné opatrenie nie je v záujme maloletého dieťaťa. Stará matka opätovne súd zavádza skreslenými a nepravdivými tvrdeniami, keď je nesporné, že aj počas celého procesu vedeného na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 22P/101/2020 podávala neopodstatnené návrhy, sťažnosti, námietky a iné podnety na osoby, ktoré s ňou prišli do kontaktu a dovolili si vyjadriť svoj protichodný názor na vec. Maloletý ho do vypuknutia pandémie neodmietal, pravidelne sa s ním stretával, vrátane prespávania, a k zmene jeho postoja k otcovi došlo práve pôsobením vplyvov navrhovateľky, na čo poukázal aj znalec Mgr. Martin Balko. Pokiaľ ide o tvrdenia starej matky, že odobral maloletého zo školského zariadenia násilným, mafiánskym spôsobom, odobratie dieťaťa zo školského zariadenia komunikoval a konzultoval s kolíznou opatrovníčkou, so psychológom, s riaditeľom školy, a za ich účasti odobral maloletého zo školského zariadenia spôsobom, aby to malo na psychiku dieťaťa čo najmenší vplyv. Od času ako sa maloletý nachádza v jeho domácnosti v bezpečnom priestore je šťastný, so starou matkou komunikuje telefonicky, má vytvorené všetky podmienky na správny emocionálny, psychický a zdravý vývin, otec zabezpečuje všetku starostlivosť o dieťa a uspokojuje jeho všetky potreby po osobnej ako aj materiálnej stránke. Otec konštatoval nepravdivosť tvrdení starej matky, že maloletého vychovávala 7 rokov, keď stará matka sa starala o dieťa v čase kedy bola jej nebohá dcéra pod vplyvom alkoholických nápojov a nevládala a nemala záujem sa postarať o maloletého a otec v tom čase pracoval v zahraničí. Vždy keď sa vrátil zo zahraničia si maloletého zobral, spolu prespávali u otca, po návrate zo zahraničia mal záujem o celodennú osobnú starostlivosť o maloletého, avšak stará matka podala návrh na nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti a od toho času zamedzovala styk otca s maloletým dieťaťom. Stará matka začala vyvolávať tlak a konflikty na maloletého, ktorý sa tak bál prejaviť lásku ku svojmu otcovi a pred starou matkou sa musel prikloniť len na jej stranu. Otec zdôraznil, že odvolací súd tento nedostatok vo výchove starej matky považoval za veľmi podstatný pri rozhodovaní majúci za to, že nemôže byť v záujme maloletého, aby stará matka vykresľovala otca negatívne, a tým v dôsledku jej vlastných konfliktov s otcom ovplyvňovala vnímanie maloletého dieťaťa k vlastnému otcovi. Pokiaľ ide o výchovu a vplyv starej matky k maloletému, tieto boli znaleckým skúmaním a dokazovaním vyhodnotené v ostatnom súdnom konaní ako nedostatočné, keďže správanie starej matky je v hrubom rozpore s eminentným záujmom maloletého v budovaní silných citových väzieb s vlastným otcom. Správanie starej matky bolo vyhodnotené tak, že práve stará matka spôsobila negatívny vzťah maloletého k otcovi a jeho verbalizovanie negatívneho postoja k otcovi. Podľa otca by nevyhovenie jeho odvolaniu mohlo mať na maloletého znova ten istý negatívny vplyv, nakoľko stará matka vykazuje aj v súčasnosti vysokú mieru ohrozenia maloletého z dôvodu cielenej likvidácie jeho citových väzieb k otcovi. Čas osamote strávený maloletým so starou matkou by bol nevyhovujúci až nebezpečný k udržaniu citových väzieb maloletého k otcovi. V tejto súvislosti otec poukázal na to, že keď stará matka stretne maloletého, neustále poukazuje na jej vymyslené negatíva o otcovi, a to aj za prítomnosti druhých osôb a predovšetkým za prítomnosti dieťaťa. Stará matka bránila stretávaniu sa otca s dieťaťom, ovplyvňovala maloletého, čo vyplýva aj zo správy z referátu poradensko-psychologických služieb. Starej matke nezabraňuje v stretávaní sa s maloletým, avšak vzhľadom na predchádzajúce vypäté situácie, asertívne správanie starej matky a jej negatívne ovplyvňovanie maloletého má za to, že jediný styk starej matky s maloletým, ktorý by mohol byť zatiaľ uskutočnený, je možný len za prítomnosti otca. Otec vyslovil nesúhlas s tým, aby osoba,

ktorej znaky manipulácie boli jednoznačne potvrdené samotným znaleckým skúmaním, bola sama bez prítomnosti otca s maloletým, nakoľko by mohla opätovne negatívne ovplyvňovať maloletého, pokiaľ sa nerozhodne o podanom dovolaní navrhovateľky. S poukazom na tieto podstatné skutočnosti mal otec za to, že v danej veci nie je dôvod na takú úpravu starostlivosti o akej rozhodol súd.

6. Navrhovateľka a kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca písomne nevyjadrili.

7. Odvolací súd preskúmal vec napadnutú odvolaním otca, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 a § 66 C.m.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 C.s.p., pričom dospel k záveru o nedôvodnosti podaného odvolania. Ako prvoradé poznamenáva, že odvolaním otca bol (vychádzajúc z obsahu odvolania) napadnutý výrok I. rozhodnutia, v ktorom súd prvej inštancie dočasne, do právoplatného skončenia konania vo veci samej, upravil styk maloletého dieťaťa s navrhovateľkou.

8. Podľa § 2 ods. 1 C.m.p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 324 ods. 1 C.s.p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 325 ods. 2 písm. d/ C.s.p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

12. Podľa čl. 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

13. Zdôrazňuje, že cieľom neodkladných opatrení je provizórna (dočasná) úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej. Dočasné rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci samej a môže slúžiť aj ako záruka efektívnosti budúceho núteného výkonu súdneho rozhodnutia. Účelom tohto inštitútu je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. To však neznamená, že ho súd môže vydať len na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Pred nariadením neodkladného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí byť aspoň osvedčený. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Pri nariadení neodkladného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabráňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

14. Pokiaľ ide o účel neodkladných opatrení vo veciach maloletých detí, týmto je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady

charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú sudy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, resp. blízkymi osobami, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý má mať prednosť pred záujmom rodiča (a aj blízkych osôb) a neumožňuje rodičovi, resp. blízkej osobe si vynútiť také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa. Neodkladné opatrenie však zásadne nemôže prejudikovať práva a záujmy účastníkov a súd môže pristúpiť k nariadeniu neodkladného opatrenia v závislosti od konkrétnych okolností, pričom musí starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Neodkladné opatrenie môže byť teda nariadené vtedy, ak má súd za osvedčené, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Takýmto rozhodnutím je možné urýchlene a pružne riešiť situácie, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých pôjde v zásade o zásah do stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy.

15. V posudzovanej veci sa odvolací súd plne zhoduje so súdom prvej inštancie v jeho záveroch o osvedčení potreby neodkladnej a dočasnej úpravy styku starej matky s maloletým dieťaťom (na ktoré v súlade s § 387 ods. 2 C.s.p. odkazuje) a ani v čase svojho rozhodovania nemá žiaden dôvod na týchto záveroch niečo meniť. V tejto súvislosti plne odkazuje na skutkové a právne závery, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a ktoré v napadnutom rozhodnutí podrobne a presvedčivo odôvodnil (ktoré nie je potrebné opakovať), pri ktorých správne prihliadal a vyhodnocoval ich v kontexte vývoja vzťahu medzi navrhovateľkou a otcom maloletého, a najmä, v kontexte skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel Okresný súd Galanta v konaní vedenom na tomto súde po sp. zn. 22P/101/2020, pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti otca a zamietnutí návrhu starej matky na zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

16. K dôvodom uvedeným v odôvodnení rozhodnutia prvoinštančného súdu dodáva, že možnosť úpravy styku maloletého dieťaťa aj s blízkymi osobami, zákonodarca zakotvil v súlade s čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa v ustanovení § 25 ods. 5 Zákona o rodine. Blízkou osobou podľa § 116 Občianskeho zákonníka je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Pri rozhodovaní o tom, či a za akých podmienok možno uložiť rodičom povinnosť strpieť, aby sa ich dieťa stýkalo s inou osobou, ktorá nežije s nimi v spoločnej domácnosti, ktorej dieťa nie je zverené do výchovy a ktorá nemá na styk s dieťaťom právny nárok, treba vychádzať aj z toho, že tu ide o obmedzenie práv a povinností rodičov, ktoré môže súd obmedziť len z dôvodov uvedených v § 38 Zákona o rodine. Právna úprava styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami plne rešpektuje ako prvoradé hľadisko záujem dieťaťa, akceptuje, že dieťa môže mať ku svojim starým rodičom alebo iným príbuzným silné citové väzby, keď tieto osoby mohli pomáhať pri jeho výchove už od malička a dieťa je na nich citovo naviazané a prerušenie stykov s nimi by mohlo narušiť stabilitu výchovného prostredia, jeho duševný a citový rozvoj. Súd zároveň musí vziať do úvahy okrem záujmu dieťaťa aj to, že podľa § 30 ods. 1 Zákona o rodine majú rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa rodičia, ktorí majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným presvedčením (náboženským, filozofickým). Súd musí tiež so zreteľom na vek a rozumovú vyspelosť maloletého dieťaťa uvážiť aj jeho názor. Záujem dieťaťa však pri úprave styku s blízkymi osobami nie je jediným kritériom, keď druhou podstatnou podmienkou je, že tento styk vyžadujú pomery v rodine, pričom je potrebné zohľadňovať individuálne okolnosti konkrétnej rodiny. Pokiaľ sa blízke osoby dieťaťa s rodičom, resp. rodičmi dohodnú na stretávaní s dieťaťom, nepodlieha táto dohoda schváleniu súdu. Súd je oprávnený o otázke stretávania sa dieťaťa s blízkymi osobami rozhodovať len vtedy, ak nie je možné upraviť túto problematiku dohodou. Čas, ktorý súd vymedzí blízkym osobám na stretávanie sa s dieťaťom, nemá zasahovať výlučne do času jedného z rodičov. Svojím rozhodnutím by mal súd rovnako odčleniť z času starostlivosti každého rodiča tak, aby pre žiadneho z rodičov nepredstavovalo stretávanie dieťaťa s blízkymi osobami zásadné obmedzenie jeho práv.

17. Poukazujúc na uvedené zákonné kritériá, ktoré bude súd riadne preskúmať a vyhodnocovať v konaní o veci samej (v ktorom sa navrhovateľka domáha upraviť styk s maloletým dieťaťom každý víkend v sobotu od 10:00 hod. do 18:00 hod., po jednom týždni v mesiacoch júl a august kalendárneho roka a každý kalendárny rok odo dňa 25.12. od 8:00 hod. do 31.12. do 19:00 hod.), sa odvolací

súd zhoduje so súdom prvej inštancie v tom, že v danej veci je osvedčená potreba okamžitého a neodkladného zásahu súdu do pomerov navrhovateľky, otca a maloletého dieťaťa dočasnou úpravou styku starej matky s dieťaťom. Má za to, že v danom prípade súd prvej inštancie správne prihliadol na skutočnosť, že styk starej matky s maloletým dieťaťom sa od konca mája 2023 takmer nerealizuje (otec umožnil stretnutie dieťaťa so starou matkou dňa 01.08.2023, 29.10.2023, a to iba na krátky čas a v jeho prítomnosti), čo s ohľadom na vzájomný vzťah medzi maloletým dieťaťom a starou matkou, vyplývajúci z histórie rodiny, kedy stará matka zabezpečovala osobnú starostlivosť o maloleté dieťa od jeho útleho veku a maloletý má nepochybne k starej matke blízky citový vzťah, nemôže a ani nie je v záujme maloletého dieťaťa. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je v záujme maloletého dieťaťa, aby mu bol umožnený kontakt so starou matkou (zo strany už nežijúcej matky maloletého), aktuálne v rozsahu zodpovedajúcom charakteru neodkladného opatrenia, a to bez prítomnosti inej tretej osoby (vrátane otca). So súdom prvej inštancie sa zhoduje v tom, že zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloleté dieťa starou matkou v minulosti znamená premisu, že na strane navrhovateľky sú vytvorené riadne podmienky pre zabezpečenie starostlivosti o maloleté dieťa počas v tomto rozhodnutí nastaveného dočasného styku starej matky s maloletým dieťaťom.

18. Aj keď odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu plne ľudsky chápe obavu otca prezentovanú v odvolaní o tom, že konanie a správanie sa starej matky v minulosti, na ktoré oba stupne súdov prihliadali pri rozhodovaní vo veci vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 22P/101/2020, nedáva záruku, že stará matka sa aj v súčasnosti pri dočasne upravenom styku s maloletým nevyvaruje opätovného negatívneho ovplyvňovania vzťahu maloletého dieťaťa k otcovi, v minulosti vedúceho k emočnému odcudzeniu maloletého vo vzťahu k otcovi, tieto obavy otca sú aktuálne len domnienkami. V tejto súvislosti však poukazuje na odlišnú skutkovú situáciu v súčasnosti, kedy sa maloleté dieťa od konca mája 2023 nachádza v osobnej starostlivosti otca, má vytvorené u otca a jeho partnerky všetky potrebné ekonomické, citové istoty, cíti sa u otca v bezpečí a vybudovalo si k otcovi (a zrejme aj k partnerke otca) bezpečnú citovú väzbu, ktorej by nemal byť na ujmu kontakt dieťaťa so starou matkou v rozsahu dvoch sobôt v kalendárnom mesiaci (vždy od 10:00 hod. do 18:00 hod.). Aj keď maloletý prirodzene cíti citové puto aj k starej matke, ktorá bola pre neho do mája 2023 primárnou vzťahovou osobou, je už vo veku, kedy vzhľadom na vek a rozumové schopnosti, je možné oprávnené predpokladať schopnosť dieťaťa vnímať odlišnosť postavenia a úlohu jeho jediného žijúceho rodiča a blízkej osoby (starej matky) v jeho živote, a to i v kontexte situácií, ktorých bol v minulosti svedkom, a ktoré s odstupom času a v kontexte poznatkov a vnímania, získaných pri aktuálnom spolužití s otcom, môže dieťa už vyhodnocovať úplne inak.

19. K uvedenému však zároveň dodáva, že v priebehu základového konania (t.j. konania vo veci samej) je súd prvej inštancie aj bez návrhu povinný vyhodnocovať, či nastavená dočasná úprava styku navrhovateľky s maloletým dieťaťom je v záujme maloletého dieťaťa. Prípadné správanie sa starej matky signalizujúce možnú manipuláciu a ovplyvňovanie vzťahu maloletého dieťaťa s otcom pri realizácii nariadeného neodkladného opatrenia, nie je za takéhoto stavu totiž možné posúdiť inak, ako správanie vzbudzujúce oprávnenú pochybnosť o tom, že styk navrhovateľky s maloletým dieťaťom nie je v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa a nepredstavuje riziko možného ohrozenia riadneho fyzického a duševného vývoja dieťaťa.

20. Otcovi a starej matke dáva odvolací súd do pozornosti (aj napriek v minulosti nariadeným výchovným opatreniam, ktoré v ich vzájomnom vzťahu nepriniesli žiaden pozitívny posun), že v záujme maloletého dieťaťa je, aby sa pokúsili vo veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa skultivovať svoj vzájomný vzťah a vzájomne komunikovať spôsobom, aby ich komunikácia a vzájomný vzťah maloleté dieťa netraumatizovali, a aby mu nebrali možnosť rozvíjať harmonické vzťahy s pre neho dôležitými blízkymi osobami, so zohľadnením jedinečnosti postavenia a úlohy rodiča, majúceho všetky rodičovské práva a povinnosti a postavenia blízkej osoby, ktorá je pre maloleté dieťa síce osobou dôležitou, avšak nedisponujúcou vo vzťahu k dieťaťu žiadnymi rodičovskými právami a povinnosťami. S poukazom na špecifické okolnosti prejednávanej veci má za to, že práve konštruktívna komunikácia medzi otcom a starou matkou, týkajúca sa maloletého dieťaťa, bez vzájomného napádania, bez existencie rizika akejkoľvek manipulácie maloletého dieťaťa a vytvárania negatívneho obrazu o druhej osobe za situácie, kedy je nepochybné, že tak ako otcovi, rovnako aj starej matke záleží na harmonickom vývoji maloletého dieťaťa, by bola pre zdravý duševný vývoj maloletého dieťaťa nepochybným prínosom.

21. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. podľa § 387 ods. 2 C.s.p. ako vecne a právne správne potvrdil.

22. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým konanie končí (§ 2 ods. 1, § 58 C.m.p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).